

Instrucció 5/2020, sobre l'aplicació del Protocol d'ingrés i classificació en centres oberts de Catalunya

Justificació

L'article 25.2 de la Constitució espanyola (CE) estableix que les penes privatives de llibertat estaran orientades a la reeducació i reinserció social.

En compliment d'aquest precepte constitucional, l'article 1 de la Llei orgànica 1/1979, de 26 de setembre, general penitenciària (LOGP) preveu que les institucions penitenciàries tenen com a finalitat primordial la reeducació i la reinserció social de les persones sentenciades a penes i mesures penals privatives de llibertat, així com la retenció i custòdia de persones detingudes, preses i penades i que, igualment tenen al seu càrrec una tasca assistencial i d'ajuda per a persones internes i alliberades.

Així mateix, de conformitat amb el que preveu l'article 7 de la LOGP, els establiments penitenciaris poden ser de preventius, de compliment de penes i/o establiments especials i, als efectes que ens ocupen, d'acord amb l'article 9 del mateix text legal, els establiments de compliment poden ser de règim ordinari i obert.

De conformitat amb la legislació penitenciària, el Reglament d'organització i funcionament dels serveis d'execució penal a Catalunya, (ROFSEPC) aprovat mitjançant el Decret 329/2006, de 5 de setembre, preveu que els establiments o centres penitenciaris poden ser de dos tipus: ordinaris i especials i que, amb caràcter general, funcionen com a centres polivalents.

Així, l'article 4.4 d'aquest text normatiu estableix que els centres oberts són establiments ordinaris destinats preferentment al compliment de les penes privatives de llibertat en les modalitats de vida del règim obert, on podran ingressar, també, les persones classificades en segon grau de tractament penitenciar que, per les seves circumstàncies personals i penitenciàries, estiguin capacitades per complir sense riscos la seva condemna en un règim de vida de semilibertat, i les persones que acreditin un perllongat i consolidat procés personal d'inserció social que es vegi notòriament perjudicat amb l'ingrés a presó per complir la pena imposada.

En aquest sentit, articles 15 i 16 de la LOGP regulen com s'ha de procedir quan una persona detinguda, presa o penada ingressa en un centre penitenciar i l'article 16 del Reglament penitenciar (RP), aprovat pel Reial decret 190/1996, de 9 de febrer, desenvolupa, específicament, l'ingrés voluntari en un centre, sense que, en cap cas, es determini el tipus de centre en el qual la futura persona interna ha d'ingressar.

D'altra banda, pel que respecta a l'execució de les penes, l'article 63 de la LOGP proclama el principi d'individualització científica del tractament penitenciar i preveu que, després de l'adequada observació de cada persona penada es classificarà i es destinarà a l'establiment en què el règim sigui més adequat al tractament previst.

D'acord amb aquest precepte, la classificació ha de tenir en compte la personalitat i l'historial individual, familiar, social i delictiu de l'intern, la durada de la pena i mesures penals en el seu cas, el medi a què probablement retornarà i els recursos, facilitats i dificultats existents en cada cas i moment per al bon èxit del tractament.

En aquest sentit, els apartats 3 i 4 de l'article 102 del RP, estableixen que seran classificats en segon grau els penats en qui es presentin unes circumstàncies personals i penitenciàries de normal convivència, però sense capacitat per viure, de moment, en semilibertat i que la classificació en tercer grau s'aplicarà als interns que, per les seves circumstàncies personals i penitenciàries, estiguin capacitats per dur a terme un règim de vida en semilibertat.

Així doncs, d'acord amb el que s'ha exposat, aquelles persones penades que compleixin les característiques previstes en l'article 4.4 del ROFSEPC podran ingressar voluntàriament en un centre obert, on es podrà dur a terme la seva classificació penitenciària pertinent.

En aquest sentit, l'objecte d'aquesta Instrucció és implantar un procediment àgil que permeti discriminar les persones penades susceptibles d'ingressar voluntàriament en un centre obert de Catalunya, per tal de gestionar adequadament el seu ingrés efectiu i la seva classificació inicial i poder, així, donar continuïtat al procés d'integració social iniciat i reduir els efectes negatius que pot originar l'empresonament en un centre penitenciari.

En base al que s'ha exposat, es disposa:

Primer: Aprovar el Protocol d'ingrés i classificació en centres oberts de Catalunya, el text del qual s'insereix a continuació.

Segon: Assignar als serveis socials d'execució penal i als equips multidisciplinaris dels centres penitenciaris oberts la funció de realitzar l'avaluació preliminar d'aquelles persones penades susceptibles d'ingressar voluntàriament en un centre penitenciari obert de Catalunya, quan compleixin els criteris establerts en el Protocol aprovat mitjançant aquesta Instrucció.

Tercer: Establir que durant un període de 6 mesos es durà a terme un Programa Pilot d'aplicació del Protocol d'ingrés i classificació en el Centre Penitenciari Obert de Lleida i en el Centre Penitenciari Obert 2 de Barcelona i que, transcorregut aquest període, si la valoració és positiva, l'aplicació del Protocol esmentat es generalitzarà en tots els centres oberts de Catalunya.

Disposició addicional

En els ingressos voluntaris en un centre obert regulats en el Protocol aprovat mitjançant aquesta Instrucció, no serà d'aplicació l'escorcoll sistemàtic amb nu integral previst en la Circular 1/2008, sobre escorcolls i aplicació de mitjans de control adequats per a les persones que ingressen en un centre penitenciari.

Disposició final

Aquesta Instrucció entra en vigor des del moment de la seva signatura. S'ha de llegir en la primera reunió del Consell de Direcció que tingui lloc després de rebre-la al centre penitenciari, perquè se'n tingui constància i se'n prengui coneixement, i s'ha de difondre en els termes establerts a la Disposició Transitòria Tercera 2. del Decret 329/2006, de 5 de setembre, pel qual s'aprova el Reglament d'organització i funcionament dels serveis d'execució penal a Catalunya i a l'article 13.2.d 2) del ROFSEPC.

En rebre-la, s'ha d'acusar la recepció a la Subdirecció General de Programes de Rehabilitació

El secretari sectorial

Amand
Calderó i
Montfort

Signat
digitalment per
Amand Calderó i
Montfort
Data: 2020.11.21
20:07:29 +01'00'

Amand Calderó i Montfort

Barcelona, (a la data de la signatura electrònica)